

ZÁVĚREČNÁ ZKOUŠKA PODLE JEDNOTNÉHO ZADÁNÍ VE ŠKOLE

ŠKOLNÍ ROK 2012/2013

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

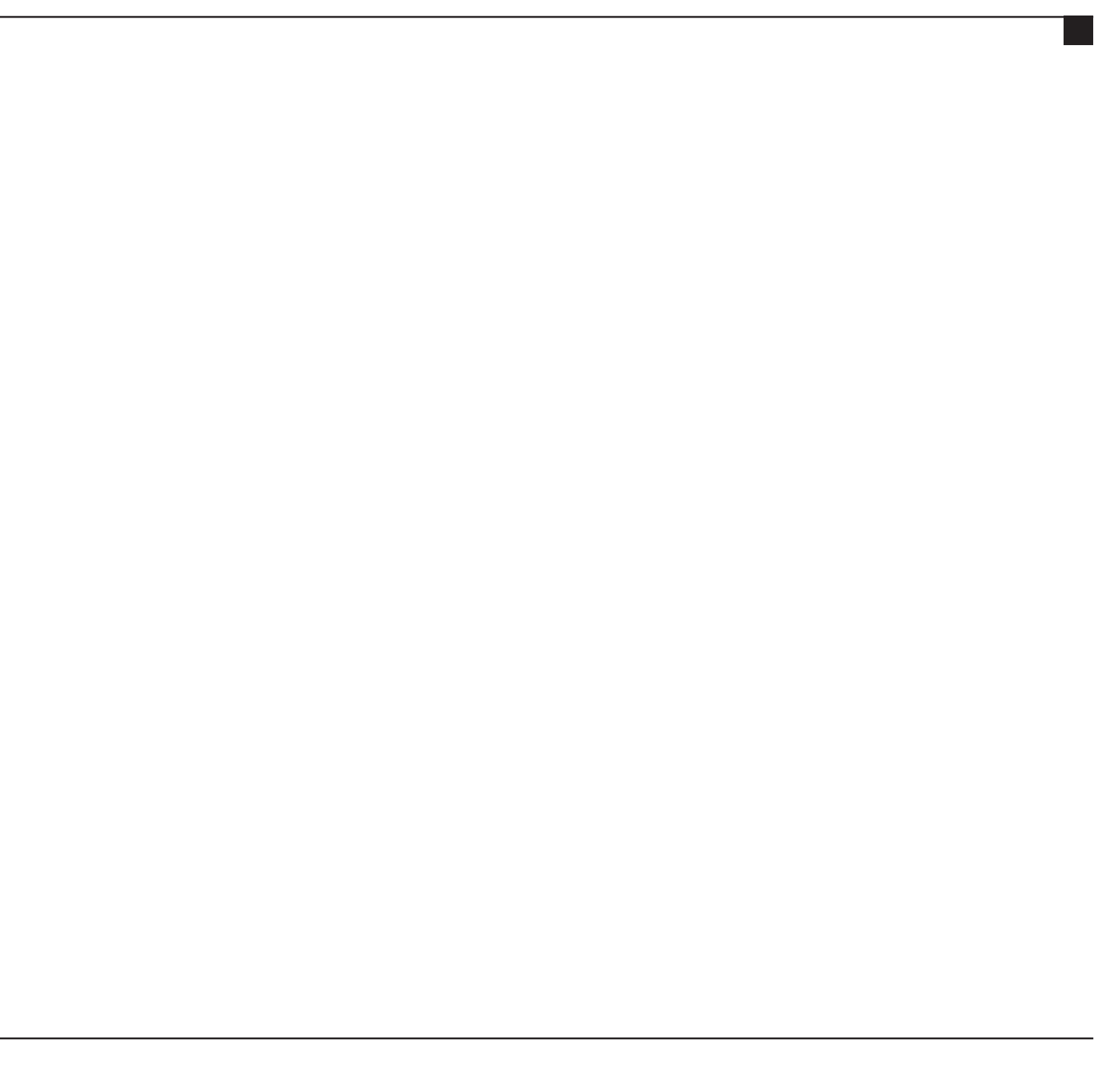
INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

ZÁVĚREČNÁ ZKOUŠKA PODLE JEDNOTNÉHO ZADÁNÍ VE ŠKOLE

ŠKOLNÍ ROK 2012/2013

OBSAH

ÚVOD	5
1 ZÁVAZNÝ POSTUP PŘI PRÁCI ŠKOLY S JEDNOTNÝM ZADÁNÍM	9
1.1 Přístup k jednotnému zadání	
1.2 Získání jednotného zadání	
1.3 Rozhodnutí o využití jednotného zadání	
1.4 Úpravy jednotného zadání pro potřeby školy	
1.5 Vytištění jednotného zadání a uložení ve škole	
1.6 Vydání výtisků JZZZ, ukončení práce s JZZZ	
2 PŘÍPRAVA A REALIZACE ZÁVĚREČNÉ ZKOUŠKY PODLE JEDNOTNÉHO ZADÁNÍ	13
2.1 Využití dvou verzí jednotného zadání – pro zkoušející a pro žáky	
2.2 Dodržování obsahu témat jednotného zadání	
2.3 Organizační pokyny pro práci s jednotným zadáním	
2.4 Obecná pravidla pro přípravu jednotlivých zkoušek	
2.5 Využívání jednotného zadání v oborech vzdělání kategorie E	
PŘÍLOHY	19
Obecný přehled ze světa práce	
Otázky ze světa práce pro obory vzdělání kategorie H	
Otázky ze světa práce pro obory vzdělání kategorie E	
Samostatná odborná práce	

ÚVOD

Vážené kolegyně, vážení kolegové,

obdobně jako v předchozích letech, může i letos Vaše škola využít pro přípravu a realizaci závěrečné zkoušky v oborech středního vzdělání s výučním listem¹ jednotné zadání, které je připravováno v rámci projektu Nová závěrečná zkouška 2. Projekt řídí Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ve spolupráci s Národním ústavem pro vzdělávání (NÚV) a přispívá na něj Evropský sociální fond.

Jednotná zadání závěrečných zkoušek (JZZZ) pro školní rok 2012/2013 jsou od března 2013 uložena na webovém portálu tohoto projektu <https://skoly.nzz.nuov.cz:4443>. Přístup k jednotnému zadání získá ředitel každé školy, která vyučuje učební obor, příp. více oborů, pro něž bylo jednotné zadání vytvořeno. Většina škol již přístup do informačního systému získala v předchozích letech. Přístupové údaje se nebudou měnit, uživatelské jméno je i nadále REDIZO školy, a zůstává i heslo. Pouze v případě ztráty hesla bude vygenerováno jiné a posláno poštou.

Celkem se jedná o jednotná zadání pro 83 oborů vzdělání kategorie H a pro 39 oborů vzdělání kategorie E. Vloni se pro využití jednotného zadání alespoň v jednom z vyučovaných oborů rozhodlo 81 % škol v oborech vzdělání kategorie H. V oborech kategorie E, pro které byla jednotná zadání vytvářena teprve druhým rokem, je využilo 61 % škol. Závěrečnou zkoušku podle JZZZ skládalo 23 321 žáků (78 %) v oborech H a 1 669 žáků (46 %) v oborech E. Některé školy dokonce zavedly závěrečnou zkoušku podle jednotného zadání ve všech oborech, které vyučují. Ačkoliv je využívání jednotného zadání u závěrečné zkoušky pro školy dosud dobrovolné, je zřejmé, že o ně školy projevují výrazný a stále narůstající zájem. Vede je k tomu současně několik důvodů.

Proč školy využívají jednotné zadání?

- Získají zadání závěrečných zkoušek srovnatelné svojí náročností se zadáním na ostatních školách, které vyučují tentýž obor, a mohou si vyzkoušet, zda úroveň jejich výuky odpovídá jednotnému zadání;
- jejich žáci skládají závěrečné zkoušky podle jednotně stanovených požadavků, na nichž se shodli pedagogové vyučující daný obor na různých školách (i v různých regionech);
- ověřují si, že jejich žáci jsou dobře připravováni pro praxi, protože na jednotném zadání spolupracují také odborníci z praxe, kteří dohlíží na to, aby zadání zohledňovalo aktuální požadavky na výkon profese, k níž obor směřuje;
- potvrzují kvalitu výuky v učebních oborech vyučovaných ve škole před rodiči i zaměstnavateli;
- jejich učitelé nemusejí vypracovávat obsah závěrečné zkoušky sami.

1. Dále se v textu vyskytuje běžně používaný termín „učební obory“, příp. obory vzdělání.

Proč jsou vytvářena jednotná zadání?

Cílem jednotného zadání je dosáhnout toho, aby závěrečná zkouška konaná v témže učebním oboru na různých školách měla srovnatelnou náročnost a odpovídala současným potřebám výkonu profese. To je však obtížné, pokud požadované výstupy v daném oboru nejsou jasně vyjádřeny a jednotně stanoveny. Fakt, že závěrečná zkouška v daném oboru může mít velmi rozdílnou úroveň, pokud si každá škola sestavuje její obsah sama, vadil nejdříve samotným odborným školám. Proto již před řadou let začaly vzájemně spolupracovat a vytvářet sjednocená zadání závěrečné zkoušky pro některé obory vzdělání.

Potřeba jednotně stanovit požadavky na obsah a průběh závěrečné zkoušky v daném oboru vzrůstá. Školy již běžně tvoří vlastní školní vzdělávací programy a mají možnost prokázat výjimečnost své výuky realizované podle vlastního ŠVP. Přitom však musejí svým absolventům spolu s výučním listem zaručit, že je učily vše, co tvoří podstatu příslušné profese, a že takto je vnímána hodnota výučního listu i zaměstnavateli. Tím může jednotné zadání závěrečné zkoušky podpořit prestiž učňovského školství v očích veřejnosti a povzbudit zájem žáků základních škol i jejich rodičů o učební obory.

Jak se tvoří jednotná zadání?

Jednotné zadání každého oboru vytvářejí učitelé, kteří příslušný obor v odborných školách vyučují. S nimi spolupracují odborníci z praxe, což přispívá k zajištění jeho souladu s reálnými potřebami dané profese. Při tvorbě jednotného zadání je vyžíván kvalifikační standard, který stanoví aktuální požadavky na příslušnou kvalifikaci. Také toto prohlubuje vazbu jednotného zadání na vývoj v oboru.

Od školního roku 2005/2006 se jednotná zadání závěrečných zkoušek každoročně vytvářela a byla pravidelně ověřována v projektu Kvalita I řízeném MŠMT². Na tuto aktivitu navázal od roku 2009 národní projekt Nová závěrečná zkouška, který byl ukončen v březnu 2012. Oba projekty byly financovány z ESF a ze státního rozpočtu ČR. V současnosti se jednotná zadání vytvářejí v projektu Nová závěrečná zkouška 2, který byl zahájen v dubnu 2012 a bude trvat do roku 2014. Všechny výše uvedené projekty jsou v úzké spolupráci s MŠMT realizovány v Národním ústavu pro vzdělávání (NÚV)³. Od školního roku 2009/2010 jsou vytvořena zadání každým rokem zpřístupňována všem školám, které příslušný obor vzdělání vyučují, a je jim nabízena možnost jednotné zadání pro obor připomínkovat. Jejich náměty jsou tvůrci jednotného zadání využívány v dalších letech.

Podrobnosti o projektu Nová závěrečná zkouška 2 získáte na webových stránkách <http://www.nuv.cz/nzz2>, kde je zveřejněn i přehled jednotných zadání, která v současnosti pokrývají prakticky celou soustavu učebních oborů. Naleznete zde i odpovědi na Vaše dotazy a kontakty, které můžete v případě potřeby využít.

2. Projekt ESF Kvalita I (2005–2008).

3. Do roku 2011 NÚOV – Národní ústav odborného vzdělávání.

Co když naše škola nemůže letos jednotné zadání využít?

Jednotné zadání tvoří podstatu nové závěrečné zkoušky, jejíž plošné zavedení se předpokládá od šk. r. 2014/2015 do všech škol s učebními obory kategorie H i kategorie E. To přinese odborným školám poměrně zásadní změnu ve způsobu přípravy i realizace závěrečných zkoušek a v přípravě žáků na ně.

Proto je nutné umožnit všem školám, aby se na nové podmínky mohly postupně a nenásilně připravit. Využití jednotného zadání v současnosti ještě není pro školu povinné.

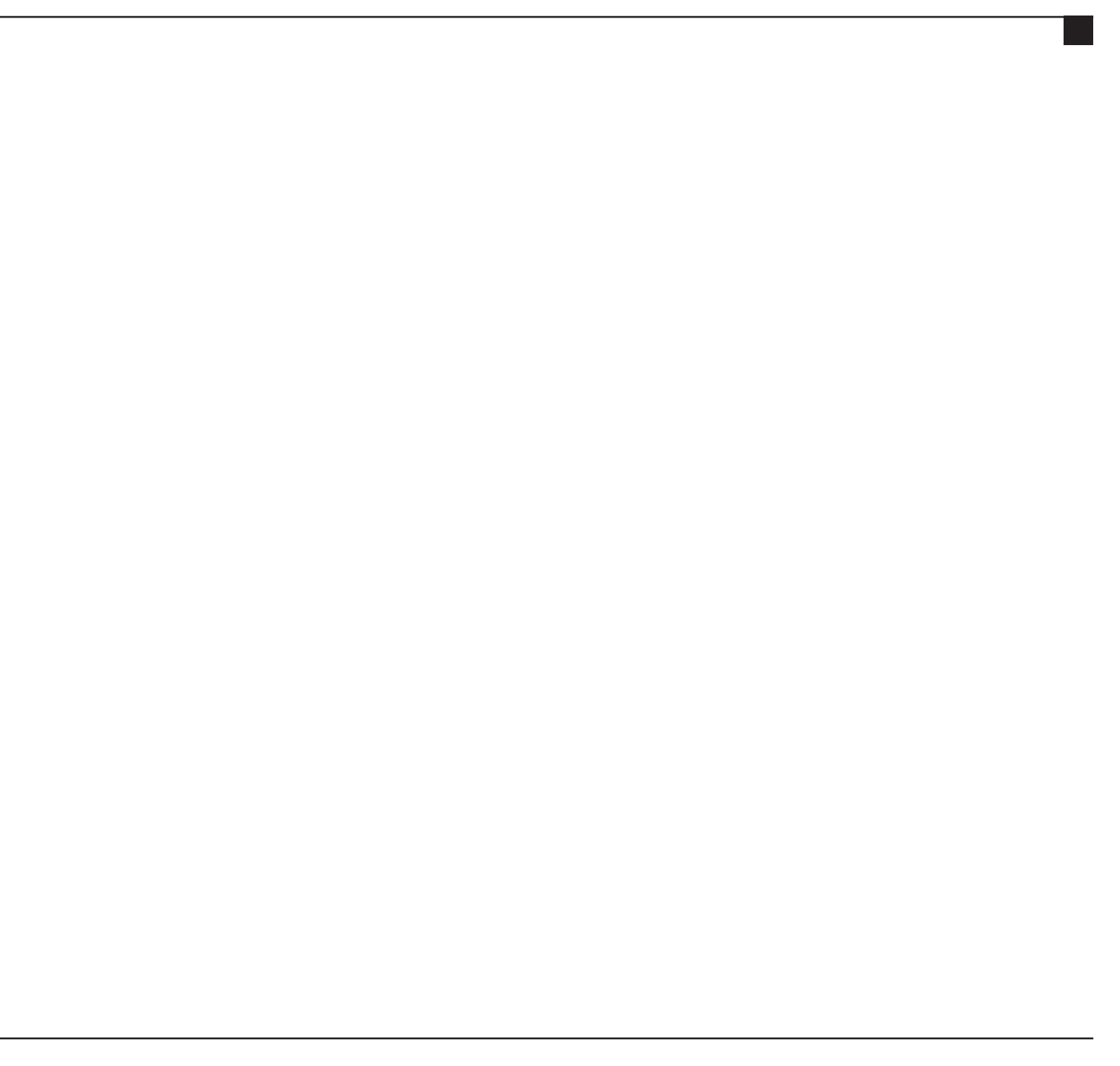
O tom, jestli Vaše škola letos zadání využije nebo ne, rozhoduje ředitel/ředitelka školy poté, co se s jednotným zadáním seznámí a poradí se o jeho využití resp. nevyužití u závěrečné zkoušky s odbornými učiteli.

Také prozatím máte možnost využít jednotné zadání částečně, např. pro jednu zkoušku (písemnou, praktickou nebo ústní) a v následujícím roce přikročit k využití jednotného zadání v celém rozsahu.

Zde Vám předkládáme návod k tomu, jak je třeba s jednotným zadáním ve škole nakládat a jak je využívat při přípravě i realizaci závěrečných zkoušek.

Přejeme Vám mnoho úspěchů ve Vaší práci.

Řešitelský tým projektu Nová závěrečná zkouška 2

1 ZÁVAZNÝ POSTUP PŘI PRÁCI ŠKOLY S JEDNOTNÝM ZADÁNÍM

Při práci s jednotným zadáním ve škole je třeba dodržovat základní pravidla, která jsou zaměřena na ochranu informací obsažených v JZZZ před nežádoucím zveřejněním.

Tato pravidla musela být zavedena v návaznosti na několikaleté zkušenosti z ověřování jednotného zadání, kdy několikrát ve školách opravdu došlo k úniku informací z JZZZ. Proto Vás prosíme, abyste jim věnovali náležitou pozornost.

1.1 Přístup k jednotnému zadání

Jednotná zadání závěrečné zkoušky pro učební obory budou v průběhu března 2013 vystavena na webovém portálu internetového informačního systému projetu NZZ (dále IIS NZZ) na adrese <https://skoly.nzz.nuov.cz:4443/>. Na tomto portálu má každá škola svou kartu školy obsahující seznam všech oborů, které má zapsané ve školském rejstříku a tedy schválené pro výuku.

Přístup do tohoto systému má pouze statutární zástupce školy, obvykle její ředitel, který na základě uzavření smluvního vztahu s NÚV zaměřeného na ochranu jednotného zadání před únikem informací získal přístupové údaje do systému. Jedná se o uživatelské jméno – REDIZO školy a heslo, které mu bylo zasláno v zapečetěné obálce doporučeným dopisem.

Většina škol již uzavřela smluvní vztah s NÚOV a tento vztah platí i nadále pro nástupnickou organizaci NÚV.

Stejný vztah platí i opačně. Pokud je škola nástupnickou organizací školy, která uzavřela smluvní vztah s NÚOV nebo NÚV, platí i pro ni.

Ve věci přístupu školy do informačního systému NZZ se, prosíme, obraťte na Petra Kosa: petr.kos@nuv.cz

1.2 Získání jednotného zadání

V řadě škol nepracuje s jednotnými zadáními ředitel školy, ale pověří na základě písemného závazku o utajení informací obsažených v JZZZ své konkrétní zástupce, kteří se pak stanou oprávněnými osobami.

Ředitel školy nebo oprávněná osoba se přihlásí na adrese <https://skoly.nzz.nuov.cz:4443/> do portálu informačního systému svými přístupovými údaji.

Po přihlášení se dostane na kartu školy (viz obrázek), kde pro každý obor, u kterého chce získat jednotné zadání, provede registraci spočívající ve vyplnění údajů o počtech žáků daného oboru v posledním ročníku.

[Odhlásit](#)

Pokusná škola [\[škola\]](#)

Přehled učebních oborů

Automechanik (23-68-H/001)	zaregistrovat
Cukrář (29-54-H/01)	zaregistrovat
Prodavač (66-51-H/002)	zaregistrovat

Karta školy je generována na základě údajů ze školského rejstříku. Pokud škola vyučuje jiný obor, je třeba kontaktovat e-mailem správce informačního systému Petra Kosa petr.kos@nuv.cz a požádat jej o doplnění a úpravu.

Po kliknutí na odkaz „škola“ v levém horním rohu ředitel školy zkontroluje a opraví údaje o své škole (adresu, kontakty). Po této kontrole a doplnění požadovaných údajů získáte jednotné zadání ke stažení zpracované v pdf souboru ve verzi pro zkoušející. Jedná se o úplné zadání obsahující všechna témata navržená pro JZZZ 2012/2013. Tato témata obsahují veškeré podklady k závěrečné zkoušce určené jak pro žáky, tak i pro zkoušející (tzn. organizační pokyny, správná řešení, pravidla hodnocení apod.).

1.3 Rozhodnutí o využití jednotného zadání

Jednotné zadání ve verzi pro zkoušející Vám poskytne úplný přehled témat jednotlivých zkoušek (písemné, praktické, ústní) a umožní Vám učinit adekvátní rozhodnutí o tom, zda a do jaké míry je využijete pro závěrečnou zkoušku ve Vaší škole.

Pro manipulaci s jednotným zadáním postupujte takto:

- Informace obsažené v JZZZ mohou být zpracovávány pouze na klientských počítačích se strukturou systému souborů NTFS (tedy Windows NT a novější).
- Uživatelský účet na počítači, kde se zpracovávají tyto informace, musíte nastavit tak, aby splňoval pravidla bezpečnosti a ochrany informací, např. po 15 minutách nečinnosti musí dojít k uzamčení počítače; heslo nesmí být založeno na skutečnosti, kterou může někdo získat z osobních informací (jméno, datum narození apod.), minimální délka hesla je 8 znaků; není možné sdílet individuálně přidělená hesla; na počítači musí být funkční antivirový SW; neodcházejte od počítače, na kterém je aktivní účet s přístupem k JZZZ; neodesílejte JZZZ e-mailem ani jinými prostředky.

Jednotné zadání budete vždy stahovat na pouze k tomu účelu vyhrazený a řádně označený flash disk, který je k dispozici pouze oprávněným osobám.

Jakmile ředitel učiní rozhodnutí o využití/nevyužití JZZZ ve škole, **vstoupí opět do internetového informačního systému NZZ.**

1.4 Úpravy jednotného zadání pro potřeby školy

Prostřednictvím informačního systému si můžete **upravit** jednotné zadání pro obor do ucelené podoby, která bude „ušita na míru“ podle potřeb Vaší školy.

Jedná se o to, že v samotném systému si **vyberete a označíte** u jednotlivých témat písemné, praktické i ústní zkoušky **pouze ta témata, která žákům opravdu zadáte**. Přitom je třeba postupovat v souladu s vyhláškou č. 47/2005 Sb. (tj. pro písemnou zkoušku zadat nejméně 3 témata, pro praktickou zkoušku nejméně 1 téma a pro ústní zkoušku nejméně 25 témat). Podrobnosti jsou uvedeny v kapitole č. 2.

Takto označené jednotné zadání se v NÚV automaticky vygeneruje a Vy dostanete informaci o tom, že již máte JZZZ přizpůsobené potřebám Vaší školy připraveno. Při Vašem následném vstupu do systému pak již budete mít k dispozici JZZZ obsahující pouze ta témata, která jste si pro realizaci závěrečné zkoušky ve škole vybrali.

Kromě výběru témat můžete využít u některých jednotných zadání také možnost přímo v obsahu témat písemné zkoušky pozměnit nebo nahradit vyznačené části (otázky/úkoly). Tuto možnost Vám nabídne internetový informační systém NZZ pouze tehdy, jestliže ji tvůrci JZZZ Vašeho oboru do zadání zařadili. Jedná se o tzv. školní část (otázku/úkol) tématu písemné zkoušky, tj. určenou část, kterou je možno nahradit či pozměnit.

V tomto případě je v každém tématu písemné zkoušky tato tzv. školní otázka označena písmenem Š a tvoří pouze určitou část tématu. Budete-li ji chtít změnit nebo nahradit svojí vlastní školní otázkou, vepíšete Vámi vytvořenou otázku přímo k danému tématu.

Následně, po vygenerování JZZZ v NÚV, získáte přístup k zadání, v němž budou témata písemné zkoušky obsahovat kromě povinných otázek a úkolů, které nelze měnit, také Vámi zformulovanou otázku.

V organizačních pokynech stanovených v JZZZ k písemné zkoušce je rovněž uvedeno, jak se má takto vytvořená školní otázka hodnotit. Při zpracování školní otázky je třeba respektovat požadavky oboru.

1.5 Vytištění jednotného zadání a uložení ve škole

Při tisku obsahu JZZZ je třeba vyloučit přítomnost neoprávněných osob. Proto by tisk na síťových tiskárnách měly provádět dvě oprávněné osoby.

Oprávněné osoby, které prováděly tisk, uloží zadání do krabic nebo jiných vhodných neprůhledných obalů, které se následně zapečetí (lepicí páskou podepsanou na přelepech ředitelem a označenou razítkem školy) a uzamknou do skříně.

Případné nezdařené nebo nadbytečné výtisky je nutno zničit ve skartovacím stroji nebo zlikvidovat způsobem, který zabrání jejich přečtení neoprávněnými osobami – zejména žáky!

1.6 Vydání výtisků JZZZ, ukončení práce s JZZZ

Na začátku zkušebního dne oprávněná osoba vyzvedne od ředitele/ředitelky školy klíč k JZZZ. Zkontrolujte neporušenost pečeti na obalech, ve kterých byly uloženy výtisky JZZZ, a odeberte příslušný počet výtisků jednotného zadání pro zkoušející a pro žáky.

Po ukončení zkoušek je třeba vydat pokyn ředitele ke skartaci všech nepotřebných výtisků jednotného zadání. Pokud byly informace obsažené v JZZZ zpracovávány na počítačích (např. testy), je nezbytné zajistit a zkontrolovat jejich vymazání. Pro smazání použijte postupy bezpečného ničení informací.

Po ukončení závěrečné zkoušky podle jednotného zadání (nebo některé jeho části) Vás z NÚV požádáme, abyste nám k využití JZZZ poskytli zpětnou vazbu.

Potřebné informace obdržíte z NÚV v červnu 2013.

2 PŘÍPRAVA A REALIZACE ZÁVĚREČNÉ ZKOUŠKY PODLE JEDNOTNÉHO ZADÁNÍ

2.1 Využití dvou verzí jednotného zadání – pro zkoušející a pro žáky

V informačním systému NZZ je jednotné zadání zpracováno ve dvou variantách, které se využívají při přípravě závěrečné zkoušky, v jejím průběhu i při hodnocení výsledků žáků. Jedná se o zpracování JZZZ pro zkoušející a zpracování JZZZ pro žáky. Přestože jsou některé části obou způsobů zpracování jednotného zadání shodné, není jednotné zadání duplicitní.

- Varianta „pro zkoušející“ obsahuje úplné znění jednotného zadání, tedy vše, co potřebují při přípravě i realizaci závěrečných zkoušek učitelé. Jedná se nejenom o vlastní témata a dokumentaci potřebnou k jejich řešení, ale také o organizační pokyny k zabezpečení jednotlivých zkoušek, kritéria a pravidla pro hodnocení žáků, příp. zpracovaná správná řešení, přehled témat ústní zkoušky pro zkušební komisi a další podklady.
- Varianta „pro žáky“ obsahuje pouze takové podklady z jednotného zadání, které žáci přímo využívají u závěrečných zkoušek (tj. pokyny pro žáky, zadání témat a dokumentaci potřebnou k jejich řešení). Dbejte proto na to, aby náhodně nedošlo při zadávání témat žákům k záměně obou variant (a žáci se tak například nedostali k přiloženým správným řešením, která jsou zpracována u témat písemné zkoušky a určena pouze pro učitele).

2.2 Dodržování obsahu témat jednotného zadání

Jednotné zadání je v informačním systému nové závěrečné zkoušky zpracováno v prohlížeči Adobe Reader. To kromě samotného výběru témat a povolených úprav dílčích částí témat písemné zkoušky u některých jednotných zadání⁴ neumožňuje do textů zadání přímo zasahovat (např. upravovat obsah témat, měnit či přeskupovat pořadí otázek apod.). To je důležité pro dodržení jednotného zadání jako určitého standardu, který je společný pro všechny školy realizující v daném oboru závěrečnou zkoušku podle něj.

Každé jednotné zadání obsahuje organizační pokyny, nad jejichž rámec je nepřípustné se zadáním manipulovat.

2.3 Organizační pokyny pro práci s jednotným zadáním

Při přípravě a realizaci závěrečných zkoušek pracujte s jednotným zadáním v souladu s příslušnou legislativou (vyhláška č. 47/2005 Sb., o ukončování vzdělávání ve středních školách závěrečnou zkouškou a o ukončování vzdělávání v konzervatoři absolutoriem) a podle organizačních pokynů stanovených v jednotném zadání.

Organizační pokyny k jednotlivým zkouškám – písemné, praktické a ústní – jsou uvedeny v jednotném zadání pro daný obor vzdělání vždy před tématy příslušné zkoušky, příp. i u jednotlivých témat. Upřesňují, jak má být ve škole s tématy zpracovány pro jednotlivé zkoušky, leckde i pro jednotlivá témata, nakládáno.

Jedná se o velmi důležité součásti jednotného zadání, proto je nezbytné, aby se s nimi seznámili všichni učitelé, kteří se na přípravě i realizaci závěrečných zkoušek podílejí. V jednotném zadání může být rovněž uvedeno, že podmínky pro vykonání zkoušky konkretizuje ředitel školy (např. jednotné zadání pro obor vzdělání Kadeřník).

4. Podrobnosti k úpravě JZZZ pro využití ve škole jsou uvedeny v kapitole č. 1.4.

2.4 Obecná pravidla pro přípravu jednotlivých zkoušek

Písemná zkouška

- Jednotné zadání zpravidla obsahuje 6 či více témat písemné zkoušky. Ředitel školy z jednotného zadání vybírá pro řádný termín nejméně **3 témata**, z nichž si **žák jedno zvolí**. Zbývající témata ze zadání může ředitel získat opětovným přihlášením do informačního systému v termínu opravné zkoušky nebo pro konání zkoušky v náhradním termínu.
- Písemná zkouška trvá nejdéle **240 minut**. Ředitel školy v rámci svých kompetencí **určí čas nezbytný pro volbu tématu** písemné zkoušky. Tento čas **bezprostředně předchází** písemné zkoušce.
- Jednotné zadání obsahuje stručnější **anotace témat**, které můžete žákům **při volbě** témat předložit. Tzn., že jednotlivé anotace lze samostatně vytisknout a vytvořit potřebný počet kopií podle počtu žáků, kteří budou vykonávat závěrečnou zkoušku. Účelem je usnadnit žákům volbu témat v případě, že jsou témata zpracována rozsáhle a je pravděpodobné, že by žákům činilo potíže rychle se zorientovat v tom, které téma je pro ně nejvhodnější.
- V jednotném zadání některých oborů je zařazen do zkoušky **test**, který žáci zpracovávají jako součást zvoleného tématu. V rámci kritérií a pravidel pro hodnocení písemné zkoušky je v jednotném zadání uvedeno, jak se **výsledky testu** promítnou do její klasifikace.
- Ke každému tématu jsou stanovena podrobná **kritéria a pravidla hodnocení** založená na systému bodového hodnocení a převodu bodů na klasifikaci, který umožňuje rozlišit jak význam, tak i náročnost úkolů a otázek stanovených v tématu. Při klasifikaci dodržte stanovené **rozsahy bodů**. Žák bude klasifikován nedostatečně, pokud při řešení tématu písemné zkoušky nedosáhne 45 procent bodů v oborech vzdělání kategorie H a pokud nedosáhne 30 procent bodů v oborech vzdělání kategorie E.
- Pokud je v jednotném zadání **některá část tématu** (např. jedna z pěti otázek) **označena písmenem Š**, můžete ve škole v informačním systému NZZ tuto část **pozměnit** či zcela **nahradit** svojí vlastní otázkou. Pak ovšem plně zodpovídáte za obsah této své školní otázky. Hodnocení této tzv. **školní části tématu** ovlivní celkové hodnocení výsledku žáka při řešení tématu **maximálně** v rozsahu **jednoho klasifikačního stupně**. Neuspěje-li však žák při řešení **zbývajících otázek**, které jste ve škole nesměli pozměnit či nahradit, bude celkově za řešení tématu hodnocen stupněm **nedostatečný**.
- U mnoha, zejména technických oborů jsou součástí témat písemné a praktické zkoušky v jednotném zadání soubory se zdrojovou technickou dokumentací, excelovskými tabulkami pro výpočty nebo s formuláři pro žáky. Jedná se o tzv. soubory ke zveřejnění s tématem a po kliknutí na ně můžete tyto soubory otevřít nebo si je uložit k sobě do počítače.

Praktická zkouška

- Ředitel školy vybírá z jednotného zadání **nejméně jedno téma**. Vybere-li jich **více**, žáci si téma losují. Počet témat praktické zkoušky není vyhláškou fixně stanoven a v jednotném zadání jednotlivých oborů se liší podle charakteru a potřeb oboru. Zpravidla se však jedná o více než jedno téma, což by Vám mělo umožnit dostatečnou šíři výběru.
- V jednotném zadání je stanoven časový **limit pro realizaci praktické zkoušky**, který škola musí v daném oboru respektovat. Tento časový limit je **stejný pro všechna témata** praktické zkoušky jednotného zadání daného oboru. Minimální délka trvání praktické zkoušky podle jednotného zadání je 5 hodin⁵. Podle platné vyhlášky koná žák praktickou zkoušku nejdéle **3 dny**, u oborů skupiny **82 Umění, užitě umění 2 až 4 týdny**. V jednom dni trvá zkouška nejvýše **7 hodin**. Zbývající časový prostor tedy můžete využít pro případné zařazení „školní“ části závěrečné zkoušky.
- Rovněž je třeba splnit požadavky na **materiální a technické zabezpečení praktické zkoušky** stanovené v jednotném zadání pro vybavení pracoviště (tj. materiál, zařízení, nářadí, nástroje, stroje, pomůcky apod.).
- Praktická zkouška se může konat jak ve **škole**, kde se žáci vzdělávali, tak i **na pracovišti** jiných osob, kde se koná praktické vyučování na základě dohody uzavřené se školou.
- Ke každému tématu jsou stanovena podrobná **kritéria a pravidla hodnocení** založená na systému bodového hodnocení a převodu bodů na klasifikaci, který umožňuje rozlišit jak význam, tak i náročnost úkolů a otázek stanovených v tématu. Při klasifikaci dodržte stanovené **rozsahy bodů**. Žák bude klasifikován nedostatečně, pokud při řešení tématu praktické zkoušky nedosáhne 50 procent bodů v oborech vzdělání kategorie H a pokud nedosáhne 40 procent bodů v oborech vzdělání kategorie E.
- V některých oborech vzdělání kategorie H⁶ je součástí praktické zkoušky **prezentace a obhajoba výsledků** samostatné odborné práce, která probíhá podle potřeb a možností školy buď při zahájení, v průběhu nebo v závěru praktické zkoušky, příp. tak, jak je uvedeno v organizačních pokynech daného oboru. Zadání samostatné odborné práce i pokyny pro její realizaci obdržely školy vyučující tyto obory v lednu 2013. Rovněž je obsahuje speciální téma praktické zkoušky, které má pro tyto obory název SOP.
- Při realizaci praktické zkoušky dbejte na přesné dodržování **pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a hygienických předpisů**. U oborů vzdělání **kategorie E** je nutno brát v této souvislosti v úvahu i **zvýšená rizika** vyplývající ze speciálních vzdělávacích potřeb řady žáků.

5. S výjimkou oboru vzdělání Rekondiční a sportovní masér.

6. Jedná se o následující obory vzdělání: 23-62-H/01 Jemný mechanik_Hodinář, 29-54-H/01 Cukrář, 36-66-H/01 Montér suchých staveb, 41-51-H/02 Včelař, 41-54-H/002 Kovář a podkovář, 65-51-H/01 Kuchař – číšník, 66-53-H/01 Operátor skladování, 69-51-H/01 Kadeřník, 82-51-H/01 Umělecký kovář a zámečnick, pasíř, 82-51-H/04 Umělecký keramik.

Ústní zkouška

- Jednotné zadání obsahuje nejméně **30 témat**, z nichž **ředitel školy** může vybrat **25 témat** a žák si jedno z nich vylosuje.
- Vlastní zkouška trvá nejdéle **15 minut** (příprava ke zkoušce trvá nejméně 15 minut, je-li součástí tématu grafické nebo písemné řešení, může předseda zkušební komise prodloužit dobu přípravy až o 15 minut).
- Pro žáky je třeba zajistit **vhodné podklady** (např. ukázky materiálů, výrobků, obrázky, schémata apod.). Uspadněte tím projev žákům s nižší úrovní komunikativních dovedností a zohledněte fakt, že při závěrečné zkoušce žáci většinou trpí zvýšenou trémou. V oborech vzdělání **kategorie E** je pečlivá příprava podkladů k ústní zkoušce **obzvláště důležitá**.
- Ke každému tématu ústní zkoušky v jednotném zadání oborů kategorie H i kategorie E je přiřazena jedna otázka z **Obecného přehledu ze světa práce**. Žák může zodpovídat tuto otázku na počátku nebo na konci ústní zkoušky podle rozhodnutí zkušební komise. Časový limit věnovaný na její zodpovězení je minimálně 2 minuty, maximálně 4 minuty. Pro obory vzdělání kategorie E jsou otázky ze světa práce koncipovány jednodušeji. Otázky ze světa práce naleznete v příloze.
- Každé jednotné zadání obsahuje jako součást ústní zkoušky **Přehled témat ústní zkoušky** určený pro **zkušební komisi**.

2.5 Využívání jednotného zadání v oborech vzdělání kategorie E

V oborech vzdělání kategorie E se ve školním roce 2011/2012 jednotné zadání ověřovalo teprve podruhé. Tyto obory vzdělání poskytují oproti klasickým učebním oborům kategorie H (jejichž absolventi by po získání výučního listu měli být schopni pokračovat v dalším vzdělávání) vyučení s nižšími nároky na všeobecné a teoretické odborné vzdělání.

Důraz je zde kladen zejména na praktickou část odborné přípravy s předpokladem, že absolventi budou zpravidla připraveni pro výkon rutinních pracovních činností či převážně manuálních operací. Získají sice výuční list, avšak po absolvování oboru většina žáků nepokračuje v dalším studiu.

Výrazná orientace na praktickou složku přípravy na povolání v těchto oborech umožňuje získat výuční list především žákům s tzv. sníženými studijními předpoklady. Velmi často se zde vzdělávají žáci se speciálními vzdělávacími potřebami (SVP), kteří ve školním roce 2011/2012 představovali téměř 68 % žáků oborů této kategorie.

Uspořádání, obsah i rozsah materiálů obsažených v jednotném zadání oborů kategorie E jsme konzultovali s učiteli ze škol, které tyto obory vyučují. Ti doporučili snížit náročnost obsahu i rozsahu podkladů, které se u zkoušek žákům předkládají. Také zdůraznili potřebu individuálního přístupu a podpory žáků ze strany učitelů v průběhu zkoušek.

Proto je jednotné zadání oborů vzdělání kategorie E oproti oborům kategorie H zpracováno odlišně, i když jeho uspořádání je obdobné. Jedná se zejména o sníženou náročnost obsahu témat a náročnost stanovených kritérií hodnocení výkonů žáků. Další rozdíly jsou např. v tom, že veškeré pokyny pro žáky jsou stanoveny tak, aby je žákům tlumočili jejich učitelé, otázky ze světa práce jsou formulovány méně náročně, jednotné zadání neobsahuje samostatnou odbornou práci apod.

Kromě toho musí využívání jednotného zadání u žáků se speciálními vzdělávacími potřebami vždy probíhat v souladu s platnými právními normami a prováděcími předpisy. Zde jsou pro Vás směrodatné zejména **§ 16 školského zákona** a **Vyhláška č. 73/2005 Sb., o vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí, žáků a studentů mimořádně nadaných, ve znění vyhlášky č. 147/2011 Sb.**⁷ To znamená, že i když získáte zadání zpracované ve formátu pdf, což Vám neumožní do textů (resp. do obsahu témat) JZZZ přímo zasahovat, musíte v intencích tohoto předpisu podmínky průběhu zkoušky pro žáky se SVP výrazně upravovat (např. zabezpečení výrazné individuální pomoci ze strany učitele žákům s mentálním postižením, zajištění tlumočení ve znakovém jazyce pro žáky se sluchovým postižením u ústní zkoušky, poskytnutí delšího času na vypracování úkolů pro žáky s tělesným postižením u praktické zkoušky apod.).

V případě potřeby je nezbytné ve škole přizpůsobit také obsah jednotného zadání individuálním potřebám jednotlivých žáků, a to vzhledem k rozsahu jejich speciálních vzdělávacích potřeb. Vždy se přitom obraťte na pracovníky školského poradenského zařízení, u kterého je žák s diagnostikovanou speciální vzdělávací potřebou evidován, tj. na pedagogicko-psychologickou poradnu nebo speciálně-pedagogické centrum.

Díličí úpravu obsahu jednotného zadání (např. pro žáka s diagnostikovanou specifickou poruchou učení) lze konzultovat rovněž s pracovníky NÚV na adrese romana.jezberova@nuv.cz.

Rovněž jste oprávněni provádět formální úpravy v JZZZ (např. pro žáky se zrakovým postižením změnit velikost a typ písma, uspořádání technické, obrázkové či výkresové dokumentace apod.). Podrobnosti k tomu, jak v takové situaci postupovat, Vám rovněž sdělíme v NÚV na adrese libor.berny@nuv.cz.

7. Viz zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon) v platném znění – §16, případně vyhláška č. 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních, ve znění vyhlášky č. 116/2011.

Při hodnocení výkonů žáků při závěrečné zkoušce musíme brát v úvahu to, že jedním z nejvýznamnějších cílů speciálního vzdělávání je socializace žáka. Jde především o jeho začlenění do společnosti jako soběstačného člověka, který může žít plnohodnotným soukromým, společenským i pracovním životem.

Z hlediska přípravy na povolání pak již nejde o dokonalé zvládnutí veškerých činností souvisejících s výkonem příslušné odborné kvalifikace, ale především o to, aby žák byl zaměstnatelný. V řadě případů jsou totiž absolventi oborů kategorie E schopni vykonávat např. dílčí část pracovních činností požadovaných pro výkon dané profese a často mohou pracovat pouze pod přímým vedením. I přes toto omezení jsou však uplatnitelní na trhu práce.

Kromě toho nám vyučující žáků vzdělávaných v oborech kategorie E shodně potvrdili, že zájem žáků se zdravotním postižením o výuku a o získání výučního listu i jejich motivace pro získání zaměstnání je mnohdy vyšší než úsilí žáků oborů kategorie H. Mnozí z nich totiž dosažení odborné kvalifikace pokládají za jeden z významných prostředků k tomu, aby se mohli zařadit do běžného života společnosti.

PŘÍLOHY

Obecný přehled ze světa práce

Blok otázek z Obecného přehledu ze světa práce se u závěrečné zkoušky konané podle jednotného zadání uplatňuje ve všech oborech vzdělání kategorie H a od šk. roku 2010/2011 také v oborech vzdělání kategorie E. Jeho přizpůsobení pro žáky a zařazení do závěrečné zkoušky těchto oborů doporučili vyučující ze škol, které obory vzdělání kategorie E vyučují.

Jde o blok stručných otázek, jejichž pojetí směřuje k ověření toho, zda žáci mají **základní orientační přehled** o běžných problémech pracovního i občanského života dospělých.

Smyslem jejich začlenění do závěrečné zkoušky je, aby žáci odcházeli ze školy s určitou praktickou představou o možnostech zaměstnání a dalšího vzdělávání (tj. měli základní přehled o možnostech pracovního uplatnění a konkrétních zaměstnavatelích v regionu, vhodných způsobech jednání při kontaktech s potenciálním zaměstnavatelem, reálných pracovních a platových podmínkách při nástupu do zaměstnání, možnostech dalšího vzdělávání v oboru i mimo něj apod.). Některé z otázek jsou rovněž zaměřeny na ověření toho, zda se žáci prakticky orientují v základních oblastech pracovně-právních vztahů (např. náležitosti pracovních smluv, podstatná práva a povinnosti zaměstnance a zaměstnavatele) a zda mají základní praktické povědomí o ekonomických aspektech osobního i pracovního života (podmínky soukromého podnikání v oboru, daně, vedení osobního i rodinného rozpočtu, úvěry a půjčky a rizika z nich vyplývající).

Příprava žáků ve škole na orientaci v těchto oblastech směřuje k rozvoji klíčových kompetencí (např. pracovních, sociálních a personálních, kompetencí k učení, k práci s informacemi apod.). Rovněž napomáhá utvářet finanční gramotnost žáků. Mezi vhodné formy a metody přípravy patří zejména návštěvy různých úřadů a institucí (obecní úřady, úřady práce, soudy, banky, pojišťovny), exkurze na reálná pracoviště (podniky, firmy) a tematické besedy s příslušnými pracovníky.

Významné je rovněž průběžné sledování a rozbor mediálně zveřejňovaných aktuálních politických a společenských událostí. Vyučující by v rámci přípravy měli zabezpečit to, aby žáci především na konkrétních případech z běžného i pracovního života byli schopni reflektovat problematiku spojenou s jejich celkovou zaměstnatelností, základním právním a ekonomickým povědomím, schopnostmi vyrovnat se s aktuálními potřebami a změnami společenského prostředí.

Zkoušení otázky ze světa práce spočívá v rozboru obecných občanských i pracovních zkušeností, postojů a názorů, které žák získal při sledování reálného společenského i pracovního dění. V žádném případě nejde o ověřování teoretických vědomostí z nějakého vědního oboru.

Žáci mohou pojednávat o problematice související se zadanou otázkou volně, vyučující spíše opravují nesprávné výroky. Případné doplňující otázky zadávají zkoušející formou, která umožní žákům poukazovat na konkrétní příklady a uplatnit praktické zkušenosti.

Otázky z Obecného přehledu ze světa práce jsou v JZZZ začleněny do témat ústní zkoušky. Časový limit věnovaný na jejich zodpovězení je minimálně 2 minuty, maximálně 4 minuty.

Hodnocení otázek ze světa práce ovlivňuje celkové hodnocení výkonu žáka maximálně v rozmezí jednoho klasifikačního stupně. Pokud však žák neuspěje v rámci odborné části tématu, je klasifikován stupněm „5 – nedostačující“, i když otázku z uvedeného bloku zodpověděl správně.

Otázky ze světa práce pro obory vzdělání kategorie H

1. Kde najdete informace o volných pracovních místech (ve Vaší profesi či mimo profesi)? Znáte nějaké noviny nebo webové stránky s nabídkou volných míst?
2. Jak byste postupoval/a při hledání zaměstnání? Jak byste sám/sama dal/a najevo, že hledáte zaměstnání?
3. Ve kterých firmách (podnicích) ve Vašem okolí, případně v celé ČR, je možné uplatnit Vaši profesi? Víte, jaké jsou běžné pracovní a platové podmínky ve Vašem povolání?
4. Co byste podnikl/a, kdybyste na přechodnou dobu nenalezl/a uplatnění v oboru a chtěl/a pracovat? Znáte nějakou firmu, která by Vás v takovém případě mohla zaměstnat?
5. Co je profesní životopis a k čemu slouží? Co byste v něm měl/a o sobě uvést a co je naopak zbytečné? Lze někde získat formulář pro zpracování profesního životopisu?
6. Proč je zapotřebí stále se zajímat o to, co nového se děje ve Vašem oboru/profesi (technologie, materiály, požadavky zákazníků)? Znáte nějaký odborný časopis nebo publikaci z Vašeho oboru?
7. Uveďte příklad oboru a odborné školy, ve které byste se mohl/a dále profesně vzdělávat. Jak budete postupovat, pokud byste tam chtěl/a studovat?
8. Co považujete při výkonu Vaší profese za nejdůležitější? Kdybyste byl/a vedoucím, co byste na práci svých podřízených nejvíce sledoval/a?
9. Víte, kde je ve Vašem okolí úřad práce? Jaké rady a informace tam lze získat?
10. Proč se odvádějí daně? Dokážete vyjmenovat některé z daní, které platí občan, osoba samostatně výdělečně činná, firma?
11. Jaké informace jsou pro Vás důležité při rozhodování o zaměstnání (např.: rozvržení pracovní doby, vzdálenosti pracoviště od místa bydliště, dostupnosti dopravy apod.)?
12. Kde jsou stanoveny podmínky pro založení a provozování živnosti? Lze ve Vašem oboru založit živnost?
13. Kdybyste chtěl/a samostatně podnikat, co byste si měl/a předem zjistit?
14. Odkud byste mohl/a získat finanční prostředky na samostatné podnikání?
15. Jak se připravíte na přijímací pohovor do zaměstnání? Co podle Vašeho názoru bude o Vás zaměstnavatele zajímat? Co byste o zaměstnání ve vybrané firmě měl/a vědět Vy?
16. Jaký je běžný postup při uzavírání pracovního poměru? Kde jsou stanovena práva a povinnosti vyplývající z pracovního poměru?
17. K čemu slouží pracovní smlouva, kdo ji uzavírá a jaké jsou její povinné náležitosti? Víte, která další ujednání byste si mohl/a sjednat v pracovní smlouvě?
18. Máte představu o tom, jaký je obvyklý nástupní plat ve Vašem oboru? Co víte o mzdě, jaký je rozdíl mezi hrubou a čistou mzdou?
19. K čemu je určeno sociální a zdravotní pojištění? Kdo se na jejich platbě podílí?
20. Víte, co jsou to zaměstnanecké výhody? Které byste při rozhodování o zaměstnání upřednostňoval/a?
21. Co ve Vašem oboru znamená ekologické chování na pracovišti?
22. Jaká práva má zaměstnanec při pracovním úrazu? V jakých případech nemůže tato práva uplatňovat?

23. Jaké bezpečnostní a hygienické předpisy musíte ve Vašem oboru dodržovat a proč? Je jejich dodržování povinné pro zaměstnance i pro zaměstnavatele?
24. K čemu slouží pojištění majetku a osob? Jaká práva a povinnosti vyplývají z pojistné smlouvy?
25. Jaké podmínky a jaká rizika při získávání půjčky/úvěru musíte vždy zvážit? K čemu byste využil/a hypoteční úvěr? Víte, co je zástava a co znamená „exekuce“?
26. Co jsou náklady a výnosy firmy? Jakým způsobem mohou ovlivnit její hospodářský výsledek? Můžete uvést příklad ze svého oboru?
27. Jaké jsou běžné nejdůležitější výdaje domácnosti? Jak byste sestavoval/a a vedl/a rodinný rozpočet?
28. Jaké znáte bankovní služby? Jaký je rozdíl mezi platbou v hotovosti a bezhotovostním platebním stykem? K čemu slouží bankovní účet?
29. Kdy a na co je vhodné žádat o poskytnutí půjčky/úvěru? K čemu byste využil/a spotřebitelský úvěr? Uveďte příklady institucí, které poskytují půjčky/úvěry.
30. Jaké povinnosti má zaměstnanec vůči svému zaměstnavateli? Jaké povinnosti má zaměstnavatel vůči svým zaměstnancům?
31. Jakými způsoby může firma zlepšovat svoje ekonomické výsledky? Co přispívá ke zvýšení produktivity práce? Jak byste mohl/a šetřit na svém pracovišti?
32. Jak chápete ochranu spotřebitele? Reklamoval/a jste někdy nějaké zboží nebo službu? Na co se může vztahovat reklamace ve Vašem oboru a jak byste ji řešil/a?
33. Co podle Vašeho názoru vytváří dobré jméno firmy? Co je myšleno, když se hovoří o etice podnikání a profesní cti?
34. Čím se zabývá finanční úřad? Ve kterých případech s ním přijdete do kontaktu ve svém pracovním a osobním životě?
35. Jak a proč byste měl/a Vy sám/sama pečovat o životní prostředí doma i při výkonu Vaší profese? Uveďte konkrétní příklady.

Otázky ze světa práce pro obory vzdělání kategorie E

1. Jaké hygienické a bezpečnostní předpisy musíte při své práci dodržovat? Proč?
2. Co musíte udělat, když na pracovišti dojde k problému (např.: zjistíte závadu, úraz spolupracovníka apod.)?
3. Na co byste měl/a nárok v případě pracovního úrazu? Ve kterých případech byste jej nemohl/a uplatnit?
4. Co bude Váš zaměstnavatel od Vás hlavně vyžadovat?
5. Co Vám musí na pracovišti Váš zaměstnavatel zajistit?
6. Máte představu o tom, kde můžete po škole pracovat?
7. Kde by Vám poradili při hledání zaměstnání?
8. Kde byste se dozvěděl/a o volných místech ve Vašem oboru?
9. V čem by Vám mohl pomoci úřad práce? Víte, kde se ve Vašem okolí nachází?
10. K čemu slouží profesní životopis? Co se v něm uvádí?
11. Co si můžete vyřídit na Vašem obecním úřadu?
12. Na co byste si měl/a dát pozor, abyste vždy odvedl/a dobrou práci?
13. Co víte o mzdě? Jaký je rozdíl mezi hrubou a čistou mzdou?
14. Jaké jsou nejdůležitější výdaje domácnosti?
15. Jak budete hospodařit se svým měsíčním příjmem?
16. Kdy a na co byste využil/a půjčku? Na co byste si neměl/a půjčovat? Kde byste o půjčku žádal/a?
17. Jaké podmínky a jaká rizika musíte vždy promyslet při žádosti o půjčku?
18. K čemu slouží bankovní účet?
19. K čemu slouží pojištění osob a majetku? Víte, co obsahuje pojistná smlouva?
20. Jaký je rozdíl mezi platbou v hotovosti a bezhotovostním platebním stykem?
21. Proč se odvádějí daně?
22. Co je záruční lhůta? Na co se vztahuje?
23. Reklamoval/a jste někdy nějaké zboží? Co by se mohlo reklamovat ve Vašem oboru?
24. Jak byste se připravil/a na přijímací pohovor do zaměstnání?
25. Na co byste se měl/a zeptat, než nastoupíte do zaměstnání?
26. Co je pro Vás důležité při rozhodování o zaměstnání (např.: pracovní doba, plat, jak daleko je pracoviště apod.)?
27. K čemu slouží pracovní smlouva? Co musí obsahovat?
28. Jak můžete chránit životní prostředí doma a na pracovišti?
29. Jak můžete šetřit na svém pracovišti?
30. Jak si můžete udělat dobré jméno na pracovišti?

Samostatná odborná práce

Pokud **jednotné zadání stanoví** využití samostatné odborné práce u závěrečné zkoušky, je **škola povinna zadat** žákům samostatnou odbornou práci podle pokynů k jejímu zpracování, které obdržela z NÚV v lednu 2013. Podklady ke zpracování samostatné odborné práce (SOP) ovšem dostávají školy pouze v **některých oborech vzdělání kategorie H**. Jde o takové obory vzdělání, kde tvůrci JZZZ usoudili, že tato práce může mít významný přínos pro výkon profese, ke které vzdělávání v oboru směřovalo.

Termínem „samostatná odborná práce“ se označuje **písemné zpracování** komplexního úkolu zaměřeného na prokázání všeobecných i odborných znalostí a dovedností, které úzce souvisejí s výkonem praktických činností v rámci daného oboru. Samostatná odborná práce je obvykle šíře obsahově zaměřena (např. vypracování kompletních podkladů pro zhotovení a propagaci výrobků, služeb, návrh na zřízení soukromé provozovny, založení soukromého podnikání v oboru apod.).

Jde o práci, která je žákům zadávána **s předstihem**, nejdříve v lednu daného školního roku, a na její zpracování je jim poskytován delší časový prostor – minimálně jeden měsíc. Žáci práci samostatně zpracovávají a průběžně konzultují s vyučujícími ve stanoveném časovém rozpětí. Odevzdají ji nejpozději 3 týdny před závěrečnou klasifikací v termínu určeném ředitelem školy. Škola zajistí, aby samostatná odborná práce byla k dispozici zkušební komisi. Pokud žák SOP neodevzdá, je u závěrečné zkoušky výrazně znevýhodněn.

V jednotném zadání je stanoveno téma (příp. několik témat) samostatné odborné práce, osnova jejího obsahu a požadavky na formální úpravu písemného zpracování. Rovněž jsou zde uvedeny obecné pokyny k organizaci jejího zadávání, zpracování, odevzdání a způsobu hodnocení. Jejich upřesnění je v kompetenci ředitele školy.

Samostatná odborná práce není z legislativních důvodů dosud zařazena jako svébytná součást závěrečné zkoušky, proto je zpracování SOP součástí vzdělávání v rámci odborného vyučovacího předmětu, který stanoví ředitel školy.

Při závěrečné zkoušce se pak využívají její výsledky (prezentace a obhajoba SOP, příp. zhotovení výrobku podle vypracovaného technologického postupu, technické dokumentace apod.), které se promítají do klasifikace praktické zkoušky. Žák představuje písemné zpracování SOP zkušební komisi, vysvětluje a obhájí způsob a postup navrženého řešení. Jestliže je SOP spojena s vypracováním **praktického úkolu**, vysvětluje a obhájí rovněž způsob i výsledek jeho realizace.

Pro prezentaci a obhajobu SOP je využívána **praktická zkouška** v souladu s pokyny v jednotném zadání.

Smyslem využívání samostatné odborné práce u závěrečné zkoušky je to, že žáci při jejím zpracování mohou prokázat hlubší a ucelenější znalost určité odborné problematiky, kterou řeší na základě samostatného a tvůrčího přístupu. Také mohou předvést schopnost prezentovat výsledky vlastní práce. Zkoušející má příležitost na tomto základě nejen lépe posoudit celkovou odbornou připravenost žáka na výkon daného povolání, ale i jeho klíčové kompetence (především komunikativní, personální a sociální, schopnost vyhledávat a zpracovávat informace).

Pokud je to v jednotném zadání stanoveno, **může** škola zadat žákům k řešení také další „školní SOP“, která je určena k realizaci školní části závěrečné zkoušky. Obsah školní SOP pak navrhuje sama, přitom musí dodržet veškeré požadavky na rozpracování podkladů, které jsou uvedeny v příslušném jednotném zadání.

[illegible]

This image shows a single sheet of white paper with horizontal ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.

This image shows a full page of blank, lined paper. It features approximately 20 evenly spaced horizontal grey lines across its entire width, providing a guide for handwriting or typing. The paper itself is a clean, off-white color.

This image shows a single sheet of white paper with horizontal ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.

[illegible]

ZÁVĚREČNÁ ZKOUŠKA PODLE JEDNOTNÉHO ZADÁNÍ VE ŠKOLE.

ŠKOLNÍ ROK 2012/2013

Autor: Romana Jezberová a kol.

Vydal Národní ústav pro vzdělávání, školské poradenské zařízení a zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků v rámci národního projektu MŠMT Nová závěrečná zkouška 2. Projekt je spolufinancován z Evropského sociálního fondu a ze státního rozpočtu ČR.

Vydání první, Praha, únor 2013. 32 s.

ISBN 978-80-87652-96-1

